

“ NORMALLEŞME SÜRECİNDE SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSİ”

İlk Haber

Siyasi haber ve yorum gazetesi

Yazılmıőları yazar

Ümit Güven AKÇAKAYA

" NORMALLEŞME SÜRECİNDE
SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSİ"

Ümit Güven
AKÇAKAYA

26 Eylül 2020 tarihinde İlk Haber Gazetesinde yayınlanan yazım.

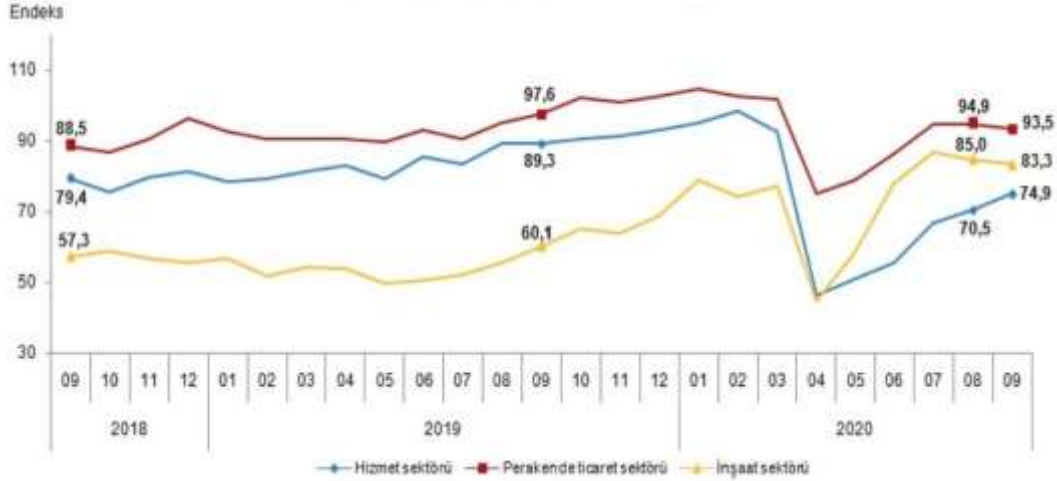
Bir önceki köşe yazımda sizlere “Tüketici Güvenini Kaybetmekte” manőetini atmıőtım. Bu köşe yazımda ise TÜİK tarafından yayımlanan Eylül ayına ilişkin Sektörel Güven Endekslerine ve ülkemizde yaőanan son salgın olayı olan Covid-19 ’un bu verilere yansıyıp yansımadığına hususuna değineceğim. Daha öncede Mart ayı verilerini inceleyen ve Covid-19 ’undan etkilenip etkilenmediğine deđinmiőtik bu yazımda ise normalleşme sürecindeki verilere değineceğim.

Yine bu yazımda da ilk defa yazımı okuyanlar için Sektörel Güven Endeksi nedir? Diyelim ve tanımlayalım. Sektörel Güven Endeksleri nelerdir? Sektörlerin mevcut durumunu ve yakın gelecekteki beklentilerini ölçmeye yarayan bir endekstir. Sektörel güven endeksleri Tüik tarafından 3 ayrı baőlıđa bölünmüőtür. Bu baőlıklar Hizmet, Perakende ticaret, İnşaat sektörleridir.

Güven endeksine baktığımızda hizmet sektöründe yükseldiği ve perakende ticaret, inşaat sektörü düőtüđu görölmekte.

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksine Eylül ayında baktığımızda bir önceki aya göre, hizmet sektöründe %6,4 arttığı ve perakende ticaret sektöründe %1,5 , inşaat sektöründe %2,0 azaldığı görölmekte. Görsel ile de gözlenebilmektedir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri, Eylül 2020

Görsel: Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri, Eylül 2020 (Kaynak: www.tuik.gov.tr Haber Bülteni)

Görsel-1 görülebilen sektörleri ayrıntılı incelersek;

Hizmet sektöründe güven ve eğilim endeksleri yer almaktadır. En çok dikkat çeken husus ise bir önceki aya bakarak gelecek üç aylık dönemdeki hizmetlere olana talep beklentisinin %2,8 azalarak 83,7 olması oldu. Lakin daha önceki verilerden Mart ayına baktığımızda ve Mart ayından itibaren gelecek üç aylık talep beklentisi %97,7 hesaplanmaktaydı tabi görselde görüleceği üzere beklenti hesaplaması gerçekleşenin yanından bile geçmemiştir. Umarız bu üç aylık talep beklentisi gerçekleşir.

Perakende ticaret sektöründe güven ve eğilim endekslerine göz attığımızda ise gelecek üç aylık dönemde iş hacminde beklenti %8,6 azalarak 88,5 olması dikkat çeken bir husus oldu. Yine lakin daha önceki verilerden Mart ayına baktığımızda ve Mart ayından itibaren gelecek üç aylık hacim beklentisi %102,5 hesaplanmaktaydı tabi görselde görüleceği üzere beklenti hesaplaması gerçekleşenin yanından bile geçmemiştir. Umarız bu üç aylık hacim beklentisi gerçekleşir.

İnşaat sektöründe güven ve eğilim endeksine baktığımızda ise faaliyetleri kısıtlayan faktörlerin verileri dikkat çekmekte. Bu faktörler finansman sorunları ve talep yetersizliği önde gelmekte. Finansman sorunları Şubat ayında %42,1 iken Mart ayında %42,0 ve Talep yetersizliği Şubat ayında %32,7 iken Mart ayında %31,1 oldu.

İnşaat sektöründe güven ve eğilim endeksine baktığımızda ise faaliyetleri kısıtlayan faktörlerin verileri dikkat çekmekte. Bu faktörler finansman sorunları ve talep yetersizliği önde gelmekte. Finansman sorunları Ağustos ayında %85,0 iken Eylül ayında %83,3 ve Talep yetersizliği Ağustos ayında %31,5 iken Eylül ayında %32,8 oldu. Daha önceki verilerle kıyaslandığında finansman sorunları artarak devam ederken talep yetersizliği Covid-19 salgının başladığı aylarla aynı.

Sektörel güven endekslerinde asıl önemli olan ve bilinmesi gereken değer aralığının ne olduğudur. Sektörel güven endeksleri 0-200 aralığında değerler alır. Sektörün mevcut ve gelecek döneme ilişkin iyimserliği 100 'den büyük değer alması ile sağlanırken 100 'den küçük olması da kötümserliği göstermekte. Eylül ayında tek bir sektörde iyimser tablo görülmektedir oda Hizmet sektörü. Tabi dünyadaki gelişmeler ister istemez endeksi etkilemekte ama altını çizerek söylemem

gerekirse ÷lkemizdeki Covid-19 salgını sonrasında normalleşme sürecinde bu endeks deki değerlere etkisinin yansıdığını söyleyebiliriz. Önümüzdeki Ekim, Kasım ve diğer aylarda Covid-19 salgının yansımaları sonucundaki normalleşme sürecindeki sektörel güven endekslerinde daha net görebileceğimiz kanaatindeyim. Kısacası Covid-19 Salgını yansımaların yerini normalleşme sürecine bıraktığı sektörel güven endeksi verileri bu şekilde. Normalleşme süreci sonucunda verilerimiz böyleyse ve ikinci salgın dalgası gelirse gerisini siz yorumlayın değerli okurlarım. Zor günler yaşıyoruz ve yaşayacağız ama inanıyorum ki devletimizle birlikte bu günleri de atlatacağız. Sağlıcakla kalın.

Ekonomik gelişmelerden haberdar olmak için ben Ümit Güven AKÇAKAYA olarak burada en anlaşılır bir şekilde kaleme alarak siz değerli okurların bilgisine sunar ve takipte kalmanızı dilerim. Bir sonraki köşe yazımda görüşmek dilekleriyle. Soru ve Görüşleriniz için bana guvenakcakaya@gmail.com mail adresinden ulaşabilirsiniz. (26 Eylül 2020 Tarihinde İlk Haber Gazetesinde Yayınlanan Yazım.)

Ümit Güven
AKÇAKAYA
www.uditguvenakcakaya.com.tr